

Un număr vechiu 2 lei

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

Director : DIMITRIE ALEXANDRESCO

Decanul Facultății de Drept din Iași, fost Procuror-general la Inalta Curte de Casație

Prim-Redactor : EMANOIL DAN

Licențiat în drept, avocat

Redactor-proprietar : I. S. CODREANU

Licențiat în drept și științe de Stat, avocat

ABONAMENTUL

Pe an, în România, cu Tabla . . . 45 lei
 6 luni 22,50
 3 luni 11,25
 Streinătate 50 lei pe an, 25 pe 6 luni

\\ Apare de două ori pe săptămână
 sub direcțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția & Administrația
București, CALEA RAHOVEI, 5
 Lângă Palatul Justiției
 = TELEFON 16/98 =

SUMAR

— Regimul apelor navigabile sau plutitoare de d-l N. N. Tiron;

JURISPRUDENȚĂ :

— Curtea de apel Buc. s. IV: *Domnica I. Ioanid cu Roza Konia* (Termenul de trei ani, pentru care este opozabil noului achiziitor al unui imobil contractul de arendare sau închiriere netraseris, începe să curgă dela data transcrierii actului de vânzare, iar nu dela data intrării în vigoare a contractului de arendare sau închiriere) cu o *Notă de Iper*;

— Curtea de apel Buc. s. II: *Constantin C. Tarică cu Marghioala Mărgărit* (Instanța de apel nu poate schimbă calificarea faptului din delict, cum a fost judecat de prima instanță, în crimă, cum rezultă din actele de instrucțiune, dacă Ministerul public n'a făcut apel).

— Curtea de apel din Toulouse (Es'e valid, în materie corecțională, apelul făcut printr'o serisoare emanată dela condamnat, dacă acea serisoare a parvenit în termenul legal la grefa tribunalului care a pronunțat hotărârea condamnatoare), cu o *Notă*.

Rezumatul Jurisprudenței Curței noastre de casație.

— *Casație s. I*: Exces de putere. — Avocat dat în judecata Consiliului de disciplină. — Recuzarea Decanului. — Suspendarea judecătoarei disciplinare până la cercetarea învinuirilor aduse Decanului.

— *Casație s. II*: No. 1: — Autoritatea lucrului judecat. — Contestație la urmărire. — Neinvocarea unor motive ce existau atunci. — Dacă se poate face o a doua contestație; No. 2: — Autoritatea lucrului judecat. — Materie penală. — mijloc de apărare invocat direct în Casație. — Admisibilitate.

— *Casație s. III*: Legea fondului comunal. — Contravenție. — Fapt care constituie o infracțiune la două legi deosebite. — Achitare de faptul de contravenție la legea băuturilor spirtoase. — Dacă se poate invoca autoritatea lucrului judecat.

Regimul apelor navigabile sau plutitoare

Rândurile ce urmează se referă la una dintre problemele ce alcătuiesc *chestiunea apelor*. Nu privesc problema *apei potabile*, nici *irigațiunea apei* pentru agricultură, nici pe aceea a *huitei albe* cum i-a zis Bergès, vestitul inginer din Grenoble, sau *hulă verde* cum i-a zis Bresson, deși întrebuintarea apei ca forță motrice eucerește pe zi ce merge un loc mai însemnat, mai ales de când s'a găsit mijlocul de a se transporta la distanțe mari și a se divide la infinit; și măcar că în unele țări, cum de pildă Spania și Africa de nord, problema irigațiunii apelor s'a ridicat la înălțimea unei probleme vitale și acolo se poate, cu drept cuvânt, vorbi despre o politică „hidraulică” — cu tot zâmbetul ce ne vine pe buze rostind acest cuvânt —, ori despre o „proprietate” a apei.

Ne ocupăm de apă numai ca drum și mijloc de transport pentru comerț. Și aceasta nu doară pentru că am tăgădui însemnătatea celorlalte probleme, ci numai pentru că să nu depășim cadrul unui articol de revistă, care nu poate fi o monografie.

Ca drum și mijloc de transport, apa nu are un rol mai puțin important în procesul de înflorire economică a unei țări. Pe când Africa, exceptând Egiptul pe care-l udă Nilul, al cărui pământ se cunoaște — cel puțin în partea nordică — din cele mai vechi timpuri, a rămas în afară de orice mișcare economică, America, datorită minunatei sale rețele fluviale, luptă cu succes pentru locul de frunte cu țările bătrânului continent european.

Avea dreptate Constituanta franceză să zică: „Cursurile de apă sunt ca niște drumuri menite a stabili o comunicațiune necurmată între oameni. Civilizațiunea curge și se răspândește cu undele din care sunt formate. Prin libertatea trecerii lor, ele devin elementul de căpetenie al comerțului, motorul industriei și fac să încolțească în toate provinciile ce udă, semințele de viață și de progres ale neamului omenesc”, de acord cu Pascal care zicea: „Râurile sunt drumuri care umblă și care duc oriunde vrei să mergi”.

Inflorirea comerțului depinde în mare parte de natura și numărul căilor de comunicație. Cele dintâi drumuri de comerț însemnat au fost apele și nici azi, cu toată dezvoltarea căilor ferate, importanța drumului pe apă n'a scăzut, ba dimpotrivă el este de cele mai multe ori ales cu preferință, pe deoparte pentru efinătatea lui, pe de altă parte pentru ușurința cu care se face transportul.

Apa stabilește legătura între sate și orașe, înlesnește transportul cerealelor și contribuie astfel la sporirea bunului trai al riveranilor.

Una dintre avuțiile țării noastre: pădurile Carpaților, n'ar putea fi exploatare așa de puțin costisitor fără ajutorul toronților care se prăvăl în vale sub piscurile cele mai prăpăstioase, purtând în șivoiul lor bușteni întregi.

Indienii au și în ziua de azi un adevărat cult pentru râul lor sacru: Gangele, pe malurile căruia, la Benares, și astăzi merg cu miile pelerinii din toate colțurile țării, pentru a se purifica și însănătoși prin scaldare în apele fluviului sfânt.

Egipțenii nu adora mai puțin râul lor: Nilul, ale cărui revărsări regulate au transformat într'o țară bogată un pământ care, fără Nil, ar fi rămas o imensă pustie de nisip. În literatura religioasă egipteană, Nilul este adorat sub numele de *Osiris*, soț al zeiței *Issis*: natura cea purtătoare de belșug.

Nu mai puțin adora apă Fenicienii, care au întemeiat ilustra-rivală a Romei. Divinitatea lor de căpetenie: *Dagone*, era înfățișată în chip de om cu trup de pește: plutitor și străbătător de ape.

Sciții, străvechi locuitori ai Daciei, adorând *Isterul*

il confundau cu zeul războiului și-i ridicau temple.

De asemenea Donul de azi, vechiul Tanais eră adorat de Masageti.

Iar Grecii, poporul care are cea mai frumoasă teogonie, închipuiau pe un frate al lui Zeus: Neptun, ca zeu al mărilor, părinte al tuturor fluviilor și apelor, care toate adăposteau câte una sau mai multe fiice ale zeitelor Nerea și Doris. Unele udau florile, altele îngrijeau de răcoarea dumbrăvilor, iar altele veghiau ca nu cumva asprimea sau uscăciunea vânturilor să atingă și să distrugă verdeața câmpilor și a crângurilor.

În Iliada și Odyseeia sunt nenumărate pasaje în care se vedește cultul apelor.

Strămoșii noștri, Romanii, cucerind pe Grecii politicește, au fost cuceriti de aceștia intelectualicește. Odată cu filozofia, știința și arta greacă au împrumutat și credințele lor religioase. Dar realismul lor eră așa de puternic încât, creind știința proteguitoare a Dreptului, n'au omis a se ocupa și de ape din punct de vedere practic.

La Romani, pentru prima dată, se poate vorbi despre un regim al apelor.

Jurisconsultii romani, sprijinându-se pe temeuri de fapt și de drept, au creat domeniul public asupra apelor de interes obșteșe (*Flumina autem omnia et portus publica sunt*. Instit. *De divisione rerum*. 2. 1. § 2), desemnându-le un protector în persoana Statului; căci „apa, ca să-și atingă adevărata ei menire, care e de a îndestula trebuințele tuturor, are nevoie de protecțiune“. Ca atare, datoria Statului nu se mărginește numai la apărarea lor prin diferite legi sau regulamente, ce crede utile împotriva încălcării particularilor. Lui îi incumbă curățirea și adâncirea apelor ce fac parte din domeniul public, rectificarea cursului lor, la nevoie, pentru înlesnirea navigației, întărirea malurilor, construirea chiar a unor anumite lucrări de artă.

În vechile noastre legiuri nu găsim nimic referitor la condiția apelor, deși în condica lui Matei Basarab se găsește Cap. CCCIX, intitulat: *Pentru mori*.

În condica lui Ipsilante (1780) găsim, cu privire la ape, art. 1 și 2 de sub titlul: *Pentru moșii și heleșteae*, art. 16, 18 și 19 de sub titlul *Despre drepturile stăpânurilor de moșii*, care regulează dreptul rumânului de a pescui și a-și face moară.

În condica lui Caragea (1817) găsim nouă articole referitoare la ape și anume: art. 1, 5 și 6 de sub Cap. *Pentru stăpânirea lucrurilor* și art. 12-17 de sub Cap. *Pentru vecinătatea lucrurilor*.

Condica lui Calimach (1819), prin § 381 de sub Cap. *Despre lucruri și împărțirea lor*, enunță principiul: «*râurile cele mari și mici, și a lor maluri, limanurile și fermuri lor, se numesc lucruri publice sau avere publică*», pentru aplicarea căruia § 553 și 554 opresc pe proprietarii riverani de a face întărirea malurilor apei de așa natură încât «*ar fi cu putință a se muta obicinuita curgere a râului, sau a se pricinui împiedecarea la plutirea vaselor pe acel riu*».

Regulamentul organic al Munteniei, prin art. 165, iar al Moldovei, prin art. 148, declară râuri navigabile: Jiul, Oltul, Argeșul, Dâmbovița, Siretul și Ialomița, pentru marile folosuri ce putem dobândi din plutirea pe apa lor.

Potrivit principiului stabilit de Reg. org., legea *Pentru plutirea gârlelor*, din 1835, stătorăște: «*Nimeni nu va fi volnic de azi înainte a clădi pe aceste gârle, mori sau pii din nou, nici în macă, nici pe iaz, asemenea nici să lege vre-un zăgaz pe malurile lor, din care să se adoaie*

nămolul și să împiedice firescul curs al apei prin strămutarea mătcei, urmându-se aceasta până când adunându se toate planurile ingineresti și care, înfățișându-se la viitoarea obștească adunare, vor da încredințarea cerută prin regulament.

Aceleași dispozițiuni se iau și în Moldova pentru cele patru mari râuri ale sale: Moldova, Bistrița, Siretul și Prutul, de către Inaltul Consiliu din 1836 prin Anaforaua No. 235 urmată de legea Divanului Obșteșe din 1852.

În legislația actuală, neexistând nici o lege asupra apelor, instanțele judecătorești au decis că «*dispozițiile legii din 1835 trebuie considerate ca simple deziderate ale legiuitorului, întrucât nici una din măsurile și constatările enunțate prin menționata lege nu au fost aduse la îndeplinire*. (C. București și Trib. Argeș, Drep-tul din 1906 No. 51 și 63¹⁾).

La 1864, în urma unei revărsări groaznice a râului Dâmbovița, Decretul No. 1078, urmat de legea din 17 Martie 1865, a impus lărgirea și curățirea albiei râului precum și desființarea tuturor obstacolelor ce s'ar fi aflat pe matea râului și construite după 1835.

La 1 Dec. 1865 se promulgă actualul cod civil care conține, referitor la regimul apelor plutitoare sau navigabile numai trei articole: 476, 582 și 587.

Celelalte dispozițiuni referitoare la ape, regulează interese de ordin privat de care nu ne ocupăm.

Art. 489 se referă la insulele și prundurile ce se formează în albia fluviilor și a râurilor navigabile sau plutitoare, declarându-le proprietatea Statului, — nu de domeniu public, — în contra principiilor dreptului roman care făcea pe riverani proprietari. Se exceptează avulsunile, pe care proprietarul trebuie să le reclame în timp de un an (art. 498). Dacă a omis a face această cerere, se presupune că a părăsit pământul răpit, care rămâne proprietatea celui ce stăpânește pământul lângă care s'a alipit avulsunea; ori, dacă a format o insulă sau un prund, devine proprietatea Statului, potrivit art. 499.

Ce este avulsunea? «*O parte considerabilă de pământ, care se poate recunoaște și distinge, și pe care puterea sau regegiunea unui fluviu sau râu, navigabil sau nenavigabil, plutitor sau neplutitor, a rupt-o deodată și a alăturat-o către un fond inferior, sau către malul opus*», zice d. Alexandresco (Op. cit. III, 365). Și în această privință e bine să ne amintim vorbele lui Pothier: *care ne alluvionem cum avulsione confundas*²⁾.

Legiuitorul nostru, ca și legiuitorul austriac (art. 412), fixează un termen (de un an) înăuntrul căruia vechiul proprietar este obligat a-și reclama bucată de pământ ruptă din moșia sa, (*wenn er es in einer Jahresfrist nicht aussibt*).

Insulele plutitoare, *quoa non ipsi alveo fluminis coherit, sed virgultis aut alia qualibet levi materia ita sustinetur in flumine, ut solum ejus nor tangat, atque ipsa movetur, ipsius fluminis est insula*. (L. 65 § 2 Dig. De acquirendo rerum dominio 41. 1)

Prin urmare sunt domeniu public (art. 476).

Dacă un râu sau fluviu, formându-și un braț nou,

1) Vezi D. Alexandresco, *Explicațiunea teoretică și practică a Dreptului Civil Român*, vol. III, ed. II, pag. 206 nota 2.

2) Pandectes, III p. 10). Vezi art. 495 și 496 codul civil.

— Vezi Condiția lui Andronache Donici, § 1 Cap. 23;

— Idem Condica lui Caragea, art. 5, § 1, partea II, Cap. 1;

— Idem L. 7 § 2 Dig. De acquirendo rerum dominio, 41, 1 și Inst. De rerum divisi ne II, 1 § 21: «*Auod si vis fluminis, partem aliquam ex tuo proedio detraxerit, et meo proedio attul rit, palam est tuam permanere*».

tae și înconjoară pământul unui proprietar riveran și face prin acest chip o insulă, proprietarul nu pierde pământul ce s'a trasformat în insulă, chiar dacă ea s'a făcut de un fluviu sau de un râu navigabil ori plutitor (art. 501 cod. civ., 562 cod. Nap., 548 cod. Calimăch, 408 cod. Austriac). Ca și în Dreptul Roman (Vezi locurile citate). Statul, dacă în interesul navigației, ar avea nevoie de o asemenea insulă, va trebui s'o declare de utilitate publică și să exproprieze pe proprietar «după o dreaptă și prealabilă despăgubire» (art. 19 Constit.; 481 cod. civ.)³⁾.

«Cestiunea de a se ști dacă un râu sau un fluviu, formându-și un braț nou, tae și înconjoară pământul unui proprietar riveran și face prin acest chip o insulă, care aparține proprietarului riveran conform art. 501 c. civ., sau dacă constituie o insulă sau prund format în albia fluviului, care seamănă art. 498 c. civ., ar aparține Statului, constituie o cestiune de fapt, lăsată la judecata suverană a instanțelor de fond, care nu cade sub controlul Curții de casațiune (Cas. s. I, Deciz. 186 din 3 Apr. 1905, B. p. 531).

* * *

Care este condițiunea apelor navigabile sau plutitoare, sub actuala noastră condie civilă?

1. Art. 476, tradus după art. 538 cod. Napoleon, și în deosebire de textul francez, declară domeniu public numai fluviile, adică numai Dunărea, dacă avem în vedere definiția geografică a unui curs de apă.

Dar Constituția din 1866 a reparat inadvertența cod. civil, declarând de domeniu public și râurile, prin art. 19 partea finală, care zice: «Lib-ra și neimpiedicată în trebuințarea a râurilor navigabile și flotabile, a șoselelor și a altor căi de comunicare este de domeniu public».

Codul Calimăch numește fluviile *râuri mari* (art. 381; 287 cod. Austriac: *die Ströme*), iar râurile sunt *râuri mici* (*die Flüsse*).

Marele nostru juriconsult, Dimitrie Alexandresco, profesorul meu de Drept Civil, se exprimă astfel: „Fluviile și râurile navigabile sunt acele pe care poate să umble vasele sau corăbiile, după cum se exprimă art. 543 cod. Calimăch, și care servesc de mijloc de comunicație atât pentru persoane cât și pentru mărfuri; iar râurile plutitoare sunt acele pe care nu pot circula vasele, pe care însă poate pluti lemnișia și care astfel servesc la transportarea lemnului, scândurilor etc., precum este Bistrița și altele“ (op. cit. III, 205).

Legiuitorul nostru însă nu precizează care anume sunt fluviile și râurile navigabile sau flotabile și care prin urmare sunt de domeniu public, afară de râul Lotru care a fost declarat domeniu public prin legea din 23 Iulie 1906 «ca unul ce este și a fost încă de mult plutitor». În ce privește celelalte râuri ne referim la dispozițiile anterioare cod. civil.

Sunt de domeniu public nu numai râurile navigabile din fire, cum decidea în Franța ordonanța din 1699 art. 41 asupra apelor, care nu s'a reprodus în textul nostru, ci și râurile devenite navigabile, precum și canalele navigabile, ca și brațele unui râu navigabil sau plutitor. (Alexandresco, III, 207).

Nici o îndoială în ceea ce privește albia unui râu sau fluviu navigabil ori plutitor pentru că, atâta timp cât apa nu s'a retras din ea, formează un singur corp cu râul sau fluviul. (Idem, III, 208).

Cât se socoate albia unui râu?

Legiuitorul nu ne spune nimic. De aceea vom decide

ca și în dreptul roman: «*Ripa ea putatur esse, quae plenissimum flumen continet*, după mărirea obișnuită a apelor, adică «partea de pământ ce acoperă apa, fără debordare asupra malului, care este în genere și naturalmente uscat (sem transbordar paro o solo natural e ordinariamente enxuto)⁴⁾.

Dacă un fluviu sau un râu își schimbă albia?

Vechea albie se împarte între proprietarii mărginași. (Art. 502).

Au drept la despăgubiri proprietarii albiei celei nouă?

Legea noastră nu spune nimic.

Vechiul art. 563 din Cod. Nap., modificat prin legea asupra apelor din 1898, ca și art. 647 din Cod. Olandez, împărțea vechea albie, ca despăgubire, între proprietarii pământului pe care apa și-a mutat albia.

Tot așa Cod. Calimăch § 549 (409 Austriac) care zice: «Dacă un râu abătându-se cu totul din a sa veche matcă, pricinuește pagubă proprietarilor de moși pe care s'a mutat, atunci aceștia au drept a cere despăgubirea lor din părăsita râului matcă, sau din prețul ei de va cere trebuința a se vinde; căci după cel de obște princip nu se cuvine a câștiga sau a se îmbogăți cineva cu paguba altuia»⁵⁾.

De asemenea Laurent, în anteproiectul de revizuire art. 607, este pentru acordarea unei despăgubiri proprietarului pământului pe care s'a fixat albia nouă.

D-l Alexandresco este însă de altă părere: «Când deci o apă curgătoare, făcând sau nu parte din domeniul public (lex non distinguit), se abate cu totul din a sa veche matcă sau albie, luând un nou curs, matca sau albia părăsită se împarte, ca și insula, pe jumătate între proprietarii mărginași sau riverani, fără ca proprietarii pe a căror fonduri apa s'a mutat să poată pretinde vre-o despăgubire, pentru că nimeni nu răspunde de cazul fortuit sau de forța majoră»⁶⁾.

Tribunalul de Hfov a decis că vechea albie a Dâmboviței este proprietatea comunei București, nu a proprietarilor riverani, pentru că ea a fost părăsită în interes obștesc și pentru că comuna are drept la despăgubiri pentru cheltuielile ce a făcut cu exproprierile proprietarilor pământului pe care s'a regulat noul curs al râului⁷⁾.

2 Art. 582 oprește pe riverani a lua apă pentru irigațiunea proprietăților lor din apele curgătoare navigabile sau plutitoare «care sunt declarate dependenți de domeniul public prin art. 476».

Acest principiu se întemeiază pe interesul de ordin general care impune a nu se împuțina volumul apelor navigabile sau plutitoare și a le face neapte, prin aceasta, pentru destinația lor.

Dar acest principiu se bazează și pe o experiență făcută de Franța la 1791, când prin legea din 6 Oct. acel an asupra *Codului rural*, au fost autorizați particularii să ia apă din râurile navigabile pentru trebuințele lor agricole și industriale. Dar după câțiva ani, an. VI Ventose 19, Directoratul a fost nevoit să revoace această autorizație, căci toate malurile râurilor navigabile erau pline de mori, zăgazuri, leși, chiar pe matca apei pentru a înlesni trecerea ei în canalele de derivațiune⁸⁾.

3. Art. 587 stabilește, în interes obștesc, un drept de

⁴⁾ Art. 380 Cod. Portughez. Vezi D. Alexandresco, op. cit. III, pag. 377, nota 1.

⁵⁾ Jure naturae aequum est, neminem cum alterius detrimento, et injuria fieri locupletiorum. L. 205 Dig. De regulis juris antiqui 50, 17.

⁶⁾ Op. cit. III, 377.

⁷⁾ Vezi Dreptul No. 51, 1883.

⁸⁾ C. Oeconomu. Discurs de deschidere al anului judecătoresc 1891, Bul. Cas.

servitute asupra proprietăților riverane unei ape navigabile ori plutitoare, obligând pe proprietarii lor să lase pe marginea acestor ape un drum de trecere, care se cheamă *drum de halaj*.

«Tot ce privește acest fel de servitudini, se determină de către legile sau regulamentele particulare». Dar, afară de unele convențiuni internaționale, nimic special nu s'a făcut până acum.

La Romani, malurile râului erau, ca însuși fluviul, domeniu public: „*Flumina publica quae fluunt, ripaeque eorum, publica sunt*“. (L. 3. Pr. Dig. De fluminibus 43. 12).

Tot așa cod. Calimach, § 381.

Asemenea art. 476 cod. civ., când e vorba de țărmiu mării.

Art. 587 face pe riverani proprietari peste malurile apelor, dar le impune condiția de a lăsa drum de trecere pentru interesele navigației sau plutirii.

Ce lățime are drumul?

În Franța aceasta este hotărât prin ordonanța din 1699 art. 7 titl. 28, menținută prin art. 650 cod. Nap.

Legiuitorul nostru nici asupra acestui punct nu spune nimic, ca și asupra multor alora, cum am văzut până acum.

În lipsă de text vom decide prin analogie, având în vedere pe lângă obiceiul localului și art. 6 din legea pentru regularea cursului Dâmboviței, din 1865, amintită mai sus, care fixează lățimea drumului de halaj pe malurile acestui râu la $3\frac{1}{2}$ stânjeni; precum și Regulamentul de navigație al Prutului din 1871, care fixează lățimea acestui drum, afară de porturi, la minimum 20 de picioare englezești (6 m. 05).

Se înțelege că folosința acestui drum nu trebuie să fie împiedicată prin construcțiuni, săpături sau plantațiuni pe care ar fi dispuși a le face riveranii, fie chiar tatul.

Art. 40 din actul pentru navigația Dunărei, încheiat la Viena în 1857, între România, Serbia, Austria, Turcia, Bavaria și Muntenegru, zice: „Nu se va permite a se face nicio construcție pe Dunăre, nici pe marginile sale care să poată compromite navigabilitatea acestui fluviu. Guvernele riverane vor lua pe lângă aceasta măsurile necesare ca mori sau alte stabilimente de orice fel, care există sau ar putea fi construite pe acest fluviu să nu poată niciodată împiedica navigația.

„Lucrările ce s'ar face pe drumul destinat navigației, chiar cu învoirea administrației, pot fi desființate, fără nicio despăgubire, asemenea învoiri fiind întotdeauna revocabile“³⁾.

Acest principiu a fost adoptat și de legea din 1906, pentru declararea râului Lotru de domeniu public.

* * *

Acestate sunt, în linii generale, singurele dispozițiuni ale legislației noastre relative la regimul apelor navigabile sau flotabile. Insuficiența lor nu se poate contesta.

O lege specială nu există, deși art. 131 din Constituție zice: «Se vor face în cel mai scurt timp *legi speciale* privitoare la obiectele următoare:

8. *Asupra fluviilor și râurilor navigabile sau flotabile.*

Este drept că încercări, de a aduce la îndeplinire dezideratul acestui text constituțional, s'au făcut de către Panaite Donici (1868), G. Gr. Cantacuzino (1874), Nec. Dabija (1883), I. C. Brătianu (1886) și C. Olănescu (1891).

Toate însă au rămas în stare de proiect.

De aceea credem nimerit să încheiem cu cuvintele d-lui Alexandresco: «Să sperăm, deci, că legislația noastră

³⁾ D. Alexandresco, op. cit. III, 689, nota 2.

va fi în curând modificată și complectată în această privință. Trebuințele industriei reclamă în adevăr această modificare și complectare cu o oră mai înainte».

N. N. TIRON
Directorul Prefecturii de Fălcu

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI S. IV

Audiența dela 10 Noembrie 1915

Președenția d-lui M. GR. CIOCARDIA, președinte

Deciziunea civilă No. 208

Domnica Ilie Ioanid cu Rosa S. S. König, personal și ca tutoare a minorilor săi copii

Contract de locațiune. — Termen mai mare de trei ani. — Lipsă de transcriere. — Opozabilitatea lui noului achizitor pe timp de trei ani. — De când încep să curgă acei trei ani. — Art. 1441 c. civ. — Art. 722 al. 10 și 723 pr. civ.

Din combinarea art. 722 al. 10 și art. 723 pr. civ. cu art. 1441 c. civ. rezultă că termenul de 3 ani pentru care este opozabil noului achizitor al unui imobil contractul de arendare sau închiriere netranscris, începe să curgă dela data transcrierii actului de vânzare, iar nu dela data intrării în vigoare a contractului de arendare sau închiriere.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat Marinescu din partea apelantei Domnica Ioanid;

Pe d-l avocat I. Gr. Periețeanu din partea intimetei Rosa S. S. König; și

Pe d-l Procuror C. Bossie în concluziuni.

Deliberând,

Asupra apelului făcut de Domnica Ilie Ioanid, cu autorisația soțului său, în contra sentinței civile cu No. 6.5/915 dată de Tribunalul Ilfov s. I-a c. c. pe baza legii proprietarilor, prin care admițându-se în parte acțiunea intentată de numita apelantă împotriva d-nei Rosa S. König personal și în calitate de tutoare a minorilor săi copii, aceasta din urmă este obligată să evacueze pe ziua de 3 Septembrie 1915 imobilul din București, calea Călărășilor No. 70, proprietatea soților Domnica și Ilie Ioanid;

Având în vedere susținerile părților, actele din dosar și concluziunile d-lui procuror;

Având în vedere considerentele tribunalului, prin cari se stabilește, pe de o parte, că un contract de închiriere pe termen de nouă ani, nouă luni și 21 zile, cu dată certă, dar netranscris, este opozabil pe o durată numai de trei ani, terțiului achizitor al imobilului, dacă data certă a contractului de locațiune este anterioară vânzării, el rămânând neoperant pentru rest față de cumpărător; iar pe de altă parte, că această reductibilitate, trebuie calculată dela data actului de vânzare;

Având în vedere că singura chestiune de drept dedusă azi în sprijinul apelului de față și asupra căreia Curtea urmează să se pronunțe, este de a se ști dacă termenul de trei ani pentru care este opozabil noului achizitor, contractul de închiriere netranscris, începe să curgă dela data intrării în vigoare a contractului de închiriere, sau dela data transcrierii actului de vânzare;

Având în vedere că în fapt este necontestat între părți, și de altfel rezultă din actele alăturate în dosarul tribunalului, că prin contractul de locațiune vizat de Administrația financiară a Capitalei No. 16115/910, autorul intimațiilor de azi, decedatul S. S. König a luat cu chirie dela d-șoara Ecaterina D. Constantinescu, imobilul din București, calea Călărășilor No. 70, pentru

comerțul de spălătorie și călcătorie, pe termen de nouă ani, nouă luni și 2ⁿ zile, începând dela 15 Ianuarie 1910, și pe prețul și în condițiunile anume stipulate în contract între cari la art. 12 se prevedea clauza, că în caz de vânzare a imobilului închiriat, contractul să rămână în vigoare pe toată durata lui;

Posterior acestei închirieri și fără ca chiriașul sau proprietara să fi cerut transcrierea contractului de locațiune, d-soara Constantinescu, vinde la 3 Septembrie 1915, imobilul în chestiune, apelantei de azi, cu actul de vânzare transcris de Tribunalul Ilfov secția Notariat la No. 7240/915, act care fiind notificat intimatului chiar în aceeași zi, d-na Ioanid la 18 Septembrie 1915 intență acțiunea de față cerând evacuarea imobilului pe ziua de 26 Octombrie 1915;

Considerând în drept, că după art. 722 al. 10 și art. 723 pr. civ., contractele de arendare sau de închiriere, numai atunci pot fi opuse pe un termen mai lung de trei ani, celor d'al treilea cari au dobândit drepturi asupra bunului nemiscător, dacă au fost transcrise în registrul Tribunalului;

Că, din aceste dispozițiuni ale procedurii civile combinate cu acelea din art. 1441 c. civ., texte de lege care toate cuprind dispozițiuni anume prevăzute pentru a rezolva conflictul de drepturi dintre locatar și noul achizitor al imobilului, rezultă că cumpărătorul este dator să respecte timp de trei ani, locațiunea făcută înainte de vânzare, prin act autentic sau chiar prin act privat, dar cu dată certă;

Că, prin urmare, acei trei ani pentru care trebuie respectat un contract de închiriere netranscris, trebuie să se socotească dela data transcrierii actului de vânzare, iar nu dela data începerei contractului de locațiune, pentru cuvântul că noul achizitor al imobilului, chiar dacă nu găsește transcris în registrele Tribunalului vreun contract de închiriere asupra aceluși imobil, trebuie să se aștepte că i se pot opune pe timp de trei ani, conform articolelor citate mai sus, contracte de locațiune netranscrise dar având dată certă; că, dar, achizitorul imobilului trebuind să respecte o asemenea locațiune timp de trei ani, este învederat că acest termen nu poate să curgă, decât dela data transcrierii actului de vânzare;

Considerând că, dacă termenul de trei ani ar începe să curgă dela data actului de locațiune, conflict de drepturi n'ar putea să existe, în caz când contractul de locațiune, deși făcut pe termen mai lung de trei ani, în momentul vânzării ar fi fost trecut mai mult de trei ani dela data începerei locațiunii;

Că, astfel fiind, față cu dispozițiunile citatelor texte de lege, nu se poate deduce, decât că legiuitorul a înțeles că acei trei ani de locațiune, pe care cumpărătorul trebuia să-i respecte, nu sunt aceia cari urmează după transcrierea actului de vânzare; altmintrelea ar fi să se ajungă la rezultatul nejuridic și nelegal, că transcrierea actului de vânzare să producă efecte, pentru cumpărător, retroactive și anume de a trage foloase dintr-o situațiune de fapt ce a avut loc, într'un timp când nu dobândise încă dreptul asupra imobilului, și inechitabil, întrucât un locatar recent al cărui contract de închiriere a fost format numai cu câteva zile înaintea vânzării imobilului și deci a transcrierii actului de vânzare, ar avea să beneficieze de acel contract pe un interval de trei ani începători dela formarea contractului de locațiune, pe cât timp un locatar mai vechi, care s'ar găsi deja de mai mult timp în executarea contractului de locațiune, s'ar vedea expus a nu profita de contractul său, decât pe un timp mult mai scurt;

Considerând că, analogia ce se invoacă pe baza art. 1268 c. civ., relativ la locațiunea imobilului dotal de către soț, pentru a se susține că termenul trebuie să se calculeze dela data contractului de locațiune nu poate schimba soluțiunea dată mai sus chestiunii în discuțiune, de oarece în acel articol este vorba de respectarea unui contract de închiriere făcut de un ad-

ministrador legal al averii dotale, iar în speță de un contract făcut chiar de proprietarul imobilului, așa că situațiunea juridică nu este aceeași, primul caz referindu-se la un contract care vizează însăși părțile contractante, pe câtă vreme cel de al doilea se referă la un caz când este vorba de un terț achizitor;

Că, dar față cu cele ce preced, apelul d-nei Ioanid este nefondat și urmează să fie respins ca atare.

Pentru aceste motive, Curtea respinge, etc.

(ss) M. Gr Clocărdia I. Bastea Al Nicolau, C. M. Opreșcu

Grefier (s) Ștef Ionescu

ADNOTAȚIE.—Conform dispozițiilor cuprinse în art. 1441 c. civ. (1743 c. c. fr.), în caz de vânzare a unui imobil închiriat sau arendat cumpărătorul era dator să respecte locațiunea sau arendarea intervenită înainte de vânzare, oricare ar fi fost termenul locațiunii sau arendării, întrucât a fost făcută prin act autentic sau prin act privat dar cu dată certă, afară numai când desființarea din cauza vânzării n'ar fi fost prevăzută în însuși contractul de locațiune sau arendare. Dispozițiunile cuprinse în art. 1441 c. civ. (1743 c. civil fr.) au fost însă modificate, la noi, prin art. 722 al. 10 și 723 pr. civilă, în Franța prin art. 2 al. 4 și art. 3 al. 2 al *legii din 23 Martie 1855 asupra transcripțiunii ipotecare.*

În adevăr, legiuitorul român edictând art. 722 pr. civ. a dispus, prin alineatul 10, că contractele de locațiune sau arendare făcute pe un termen mai lung de trei ani trebuie să fie transcrise în registrul de transcripții al tribunalului unde se află situat imobilul, sub pedeapsă de a nu putea fi opozabile terților achizitori ai imobilului. (art. 723 pr. civ.)

Aceiași dispoziție o găsim și în legea franceză asupra transcripțiilor în materie ipotecară, cu singura deosebire că legiuitorul francez nu s'opune la formalitatea transcrierii decât contractele de închiriere sau arendare a căror durată e mai mare de 18 ani.

Motivul acestei măsuri este că locațiunea fiind un mijloc de punere în valoare a imobilului, limita valorii venale după care se măsoară creditul real al proprietății, atunci când durata locațiunii poate să facă vânzarea imobilului puțin lesnicioasă, cată să fie dată publicității.

În starea actuală a legislației, din combinarea art. 1441 codul civ. (1743 c. civ. fr.) cu dispozițiile speciale edictate la noi prin art. 722 al. 10 și 723 pr. civ., în Franța, prin art. 2 al. 4 și art. 3 al. 2 din legea asupra transcripțiunii ipotecare, rezultă că contractele de locațiune sau arendare pe un termen mai lung de 3 sau 18 ani, netrecute în registrele de transcripții, nu sunt nule față de cei de al treilea pentru întreg termenul locațiunii sau arendării ci numai reduc-

tibile la 3 sau 18 ani.¹⁾ Chestiunea aceasta nu suferă nici o discuțiune. Art. 3 al. 2 din legea franceză asupra transcripțiunei o spune categoric și combinarea art. 1441 din codul nostru civil cu textele de procedură cari l'au modificat, face ca soluțiunea să fie aceeași și la noi. În adevăr iată coprinsul art. 3 din legea franceză asupra transcripțiunei, corespunzător art. 723 din pr. noastră civilă.

«*Jusqu'à la transcription, les droits résultant des actes et jugements énoncés aux articles précédents ne peuvent être opposés aux tiers qui ont des droits sur l'immeuble et qui les ont conservés en se conformant aux lois.*

„*Les baux qui n'ont point été transcrits ne peuvent jamais leur être opposés pour une durée de plus de dix-huit ans.*»

Legea însă, atât la noi cât și în Franța, nu indică data dela care trebuie să se socotească acei 3 sau 18 ani. Din ziua când contractul de locațiune a fost autentificat sau a căpătat dată certă? Din ziua când locatarul a intrat în folosință? Din ziua când a avut loc vânzarea imobilului închiriat? Din ziua transcripției acestei vânzări? sau din ziua în care contractul de locațiune, este opus cumpărătorului? Cu alte cuvinte decând încep să curgă acei 3 sau 18 ani: dela epoca când contractul de locațiune a intrat în vigoare sau de când cei de al treilea au dobândit drepturi asupra imobilului?

Chestiunea a fost viu discutată și a dat naștere, atât la noi cât și în Franța, la trei sisteme diametral opuse: *I-ul sistem*, preconizat de Laurent, aplicând în speță pe cale de analogie dispozițiile art. 1268 c. civ. (1429 c. civ. fr.) pretinde ca punctul de plecare al celor 3 sau 18 ani trebuie fixat la *data contractului de locațiune*, făcându-se calculul pe perioade trienale sau de 18 ani, conform indicațiilor din menționatul text de lege (*Laurent, XXIX, No. 200; Cas. rom. I, 20 Oct. 1908. Buletinul II p. 1622*).

Tot în cadrul acestui sistem intră și teoria ce pare mai rațională, și anume că cei trei sau 18 ani trebuie să fie calculați dela *data intrării în folosință* a chiriașului sau arendașului. Această teorie, emisă de Paul Pont, e'npărtaşită cu totul de autorii Pandectelor. (*V. Paul Pont, des Privil. et Hypoth. I No. 369; Pand. fr. Tom. XI, Bail en Général, No. 390*).

Al II-lea sistem, susține că *data vânzării* trebuie să constituie punctul de plecare al celor 3 sau 18 ani. (*Rivière et Huguet, Quest. théoriques et pratiques sur la transcription en matière hi-*

potécaire, No. 232—237; Lemarcis, Comment. de la loi sur la transcrip. hypoth. p. 23; Pand. fr. Tom. XI, Bail en Général, No. 388).

Al treilea sistem, care ni se pare cel mai juridic și echitabil, preconizează însă că cei 3 sau 18 ani, pentru cari este oposabil contractul de arendare sau închiriere noului achizitor al unui imobil, încep să curgă dela *data transcrierei actului de vânzare*, iar nu de la data intrării în vigoare a contractului de arendare sau închiriere; căci, cum foarte bine spune distinsul nostru jurisconsult, d-l Alexandresco, lăsând la o parte orice alte considerațiuni, dela acea dată cumpărătorul imobilului dobândește dreptul de a mărgini contractul la trei ani.

Acest sistem a fost consacrat în mod aproape constant de instanțele noastre de fond și întărit prin ultima decizie a Inaltei noastre Curți de casație, care, după divergență, și-a schimbat cu drept cuvânt Jurisprudența dela 1908 ce consacră soluția primului sistem.

Ne dispensăm de a intra în examenul temeinicelor și puternicelor argumente pe cari se sprijină acest din urmă sistem, deoarece se găsesc toate în decizia strălucit motivată a Curții de apel din București s. IV pe care o publicăm¹⁾.

Ținem numai să relevăm că temeinicia acestui ultim sistem pare că rezultă din chiar desbaterile cari au avut loc în corpul legislativ francez cu prilejul votării legii asupra transcripțiunei din 23 Martie 1855.

În adevăr, cu prilejul acelor discuțiuni, unul dintre oratori, *Diclos*, a ridicat următoarea obiecțiune:

«Le projet de loi va créer trois catégories de baux: ceux d'une durée moindre de dix-huit ans, qui ne sont pas sujets à la transcription; ceux de plus de dix-huit ans, qui ne seront pas transcrits, bien que le projet les astreigne à cette formalité; enfin, les baux de plus de dix-huit ans, qui seront transcrits. Or, le projet ne s'occupe que d'une seule de ces catégories, celle des baux de plus de dix huit ans non transcrits, qui pourront être opposés aux tiers pour dix-huit ans. *Mais à partir de quelle époque?* Est-ce du jour où l'acte sous seign privé aura été signé entre les parties? du jour où cet acte aura acquis date certaine, ou bien de celui où il sera opposé aux tiers? Le projet ne s'explique pas sur ce point si

¹⁾ Vezi și decizia Inaltei Curți de casație s. I, No. 439 din 17 Iunie 1913, dată după divergență «Jurisprudența Română» 1913, p. 418; Apel Buc III, No. 115 din 6 Aprilie 1908, Dreptul No. 48/98, p. 387; Apel Galați, I, No. 89 din 26 Iunie 1914, Dreptul No. 59/915 p. 469; Trib. Ifov s. I sentința civilă No. 605 din 23 Sept 1915; Alexandresco, IX p. 211 nota 1; Mourlon, Appendice sur la transcrip., II, No. 348, p. 1048, 1049; Pand. fr., XI, Bail en général, No. 389;

¹⁾ Vezi în această privință C. Buc III, 6 Aprilie 1908, Dreptul No. 48/98; C. Buc I, 23 Nov 1905 *Curierul Judiciar* No. 8/906; Cas. I 21 Sept. 1894, Buletinul 1894 p. 859).

mportant, d'ou pëuvent sortir tant de contesta-
tions et de procès. Une telle lacune demande à
être comblée».

La aceste obiecțiuni un alt orator, *Allard*, a
răspuns următoarele:

«Pour repousser les objections soulevées par
l'honorable M. Duclos relativement au dispositions
qui fixent à dix-huit ans la durée maximum de
baux et à trois années de revenus la quotité des
loyers perçus à l'avance, et qui, au delà de ces
limites, exigent la transcription de l'acte constan-
tant ces opérations, l'honorable membre fait re-
marquer que, dans le cas où les baux et quit-
tances seraient antérieurs à la vente ou à l'hy-
pothèque, il n'est rien innové au droit existant;
ces conventions ne nuiront pas plus à l'acquéreur
ou au créancier qu'elles ne peuvent lui nuire
aujourd'hui, seulement, sous la législation actuelle,
le propriétaire, avant de vendre la propriété ou de
l'hypothéquer, pouvait faire un bail de quatre-
vingt dix-neuf ans ou toucher d'avance une quo-
tité illimitée de loyers; la loi nouvelle, dans les
deux cas, pose la limite de dix-huit et de trois
années, de telle sorte que le dommage causé à
l'acquéreur ou au créancier ne peut s'étendre au
delà».

Față cu aceste lămuriri, cari puneau în evi-
dență, că calculul celor 18 ani (la noi 3) urma
să se facă dela data transcripțiunei contractului
de vânzare, adică de când noul achizitor a do-
bândit drepturi și de când prin urmare s'ar fi
putut susține că este dăunat, art. 3 al proiectului
de lege, pe care l'am reprodus mai sus, a fost
pus la vot și adoptat (v. *Rivière et François*, —
*Explication de la loi sur la transcrip. en matière
hypoth.*, 2° Appendice—*Discussion*, p. 204 și 207).

Lămuririle rezultând din desbaterile parlamen-
tare franceze au fost semnalate Innaltei noastre
Curți de casație de d-l avocat Mora, cu prilejul
cercetării a recursului care a ocazionat ultima de-
ciziune a Inaltei instanțe, deciziune menită să
intărească în mod definitiv la noi soluțiunea celui
de al 3-lea sistem, pe care Curțile de apel au
consecrat-o aproape constant.

IPER

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI S. II

Audiența dela 13 Noembrie 1915

Președența d-lui V ANT. NESCU consilier

Decizia corecțională No. 350 bis

Constantin C. Turică cu Marghioala Ion Mărgărit

Dacă instanța de apel poate schimba calificarea fap-
tului din delict, cum a fost judecat de prima instanță,
în crimă, cum rezultă din actele de instrucțiune, dacă
Ministerul public n'a făcut apel?

Dacă faptul imputat a fost judecat sub o calificare
de prima instanță și Ministerul public nu a făcut

apel, rămâne judecat față de el faptul sub calificarea
dată și instanța de apel nu poate, în urma apelului
inculpatului, să admită cererea Ministerului public
și să schimbe calificarea faptului din delict în crimă,
căci prin aceasta s'ar agrava situațiunea inculpatului
și s'ar călca principiile de procedură, după care o
hotărîre nu poate fi reformată după cererea unei
părți care nu a făcut apel.

Curtea,

Asupra apelului făcut de inculpatul Constantin C.
Turică în contra sentinței Tribunalului Teleorman s. I
No. 1828/915;

Ascultând concluziunile d-lui Procuror cum și ale
reclamantei și inculpatului prin avocații lor, cari s'au
unit cu concluziunile d-lui Procuror, cerând declinatoriu
de competență;

Având în vedere că în acest proces i se impută in-
culpatului Constantin C. Turică faptul că, în seara de
28 Noembrie 1914, după o prealabilă înțelegere ce a avut
cu linca fiica reclamantei cu care întreținea relațiuni
de dragoste, s'a dus la dânsa și pentru ca să fie auzit
de dânsa i-a bătut ușor în geam, semn convenit ca să
iasă afară din casă. Întâmplarea însă a făcut ca să fie
auzit de mama ei Marghioala Ion Mărgărit, care esind
afară l-a luat la ocări și punând mâna pe un cârlig,
a căutat să-l dea afară din curte, din care cauză incul-
patul scoțând un revolver din brâu a tras un foc asupra
reclamantei, lovind-o în regiunea sternală dreaptă, glon-
tele traversându-i pãretele toracelui spre articulația
umărului drept, unde a rămas înfipt; că în urma în-
grijirilor medicale, pacienta a scăpat cu viață, dar a
rămas incapabilă de muncă pentru toată viața;

Având în vedere că faptul petrecut în aceste circum-
stanțe, a fost calificat de prima instanță ca delict pre-
văzut și pedepsit de art. 241 c. penal și a fost judecat
ca atare și Ministerul Public nu a făcut apel, iar azi
în instanța de apel, în urma apelului făcut de inculpat,
ministerul public a cerut schimbarea calificării faptului
din delict în crimă și declinarea competenței pentruca
afacerea să fie trimisă spre judecare, Curței cu Jurați;

Având în vedere că din examinarea circumstanțelor
în care faptul s'a petrecut și în special din aceia că
inculpatul s'a servit de o armă eminamente omorătoare
ca revolver, precum și aceia a locului unde a voit să
dea lovitura, adică drept în față, în piept, reese pentru
Curte convingerea că inculpatul a tras cu intențiunea
de a o omora, iar nu cu aceea de a răni numai pe pa-
cientă, așa că faptul întrunește elementele crimei de
omor, săvârșit dar neisbutit, prevăzut și pedepsit de
art. 225, 234 și 38 c. p. iar nu acelea ale delictului de
lovire, prevăzut și pedepsit de art. 240 c. penal;

Având în vedere că acestea fiind stabilite rămâne
însă a se vedea dacă în drept, este admisibil, ca Curtea,
în urma apelului inculpatului, să admită cererea Mi-
nisterului Public, care nu a făcut apel și să schimbe
calificarea faptului, dându-i o calificare mai gravă;

Având în vedere că e de principiu în dreptul penal
ca inculpatul sau prevenitul, prin apelul său, nu poate
să-și agraveze situațiunea și doctrina și jurisprudența re-
cunosce că una din consecințele ce rezultă din acest prin-
cipiu de înaltă justiție e și aceea că dacă faptul imputat
a fost judecat sub o calificare de prima instanță și Mi-
nisterul Public nu a făcut apel rămâne judecat față de
el faptul sub calificarea dată, iar instanța de apel nu
ar putea în urma apelului inculpatului să schimbe ca-
lificarea faptului de delict în crimă, agravând astfel
situația inculpatului, după cererea Ministerului public
și să-și decline competența, fără să calce principiul sus-
pus, precum și principiile de procedură, după care o
hotărîre nu poate fi reformată după cererea unei părți
care nu a făcut apel;

Având în vedere că acestea fiind principiile, cererea
Ministerului public de a schimba calificarea faptului

imputat inculpatului Turică, din delict în crimă, deși întemeiate în fapt ar trebui respinse ca inadmisibile în drept;

Având în vedere însă că inculpatul apelant, fiind față în instanță, nu numai că nu s'a opus cererei Ministerului Public, dar s'a unit cu concluziunile sale și prin avocatul său a cerut schimbarea calificărei faptului și declinarea competenței;

Având în vedere că față cu declarațiunile făcute de inculpatul apelant care și-a însușit astfel concluziunile puse de Ministerul Public și cum inculpatul poate renunța la garanțiile date de principiul mai sus enunțat, ele fiind în favoarea sa, cererea părților urmează a fi admisă și Curtea urmează să-și decline competența;

Pentru aceste motive redactate de d-l consilier Ionescu Dolj, Curtea admite, etc.

(ss) V. Antinescu, Al. Dem. Oprescu, I. Ionescu-Dolj
Grefier (s) Al. G. Rădulescu

Curtea de apel din Toulouse

(15 Iunie 1914)

Apel în materie convențională. — Formele apelului. — Scri-soare. — Validitate. — Art. 203 Pr. pen. fr. (198 Pr. pen. rom.).

REZUMATELE JURISPRUDENTEI INALTEI NOASTRE CURTI DE CASATIE

CASAȚIE S. I

Recurentul prin d-l avocat V. M.

Exces de putere. — Avocat dat în judecata Consiliului de disciplină. — Recuzarea decanului. — Suspendarea judecăței disciplinare până la cercetarea învinuirilor aduse Decanului.

Se comite un exces de putere de Consiliul de disciplină când suspendă judecarea unui proces disciplinar, pornit contra unui avocat, până se va termina în prealabil ancheta ce a orânduit, în acelaș timp, pentru cercetarea învinuirilor aduse de către acel avocat Decanului, care lua parte la judecată și în contra căruia făcuse o cerere de recuzare, ca judecător bazată pe acele învinuiri, căci consiliul trebuia să se pronunțe asupra propunerii de recuzare, admitând-o sau respingând-o și apoi să păsească mai departe la judecarea procesului. (Cas. s. I, decizia 491 din 18 Septem. 1915, prin care s'a casat jurnalul Consil. de disc. al Baroului din Vashui din 18 Iulie 1915).

CASAȚIE S. II

Recurent Emanuil de Uhlbich prin d-l avocat G. E. Miciora
Intimat Gh. I. Coșocar, lipsă.

Autoritatea lucrului judecat. Contestafie la urmărire. — Neinvocarea unor motive ce existau atunci. — Dacă se poate face o a doua contestație.

1. Dacă debitorul urmărit nu a propus, cu ocazia unei prime contestații ce a făcut, toate motivele pentru care se credea îndreptățit să înlătore efectele urmăririi, dânsul nu mai poate, fără a violă autoritatea lucrului judecat, să introducă în urmă o altă contestație întemeiată pe motive care existau în momentul primei contestații dar nu fusese propuse atunci. (Cas. s. II, decizia civilă No. 205 din 7 Sept. 1915, prin care s'a respins recursul făcut contra sentinței No. 81/915 a Tribunalului Putna secția I).

Este valid, în materie corecțională, apelul făcut printr'o scrisoare emanată dela condamnat, dacă acea scrisoare a parvenit în termenul legal la grefa tribunalului, care a pronunțat hotărîrea condamnătoare.

OBSERVAȚIE. — Art. 198 din procedura noastră penală, ea și textul corespunzător francez, dispun că dreptul de apel este pierdut, dacă nu s'a făcut declarațiune de apel la grefa tribunalului care a dat sentința, în termen de 10 zile cel mult dela pronunțarea ei. Acesta fiind textul legii, nu vedem pentru ce apelul nu s'ar putea face printr'o scrisoare, destul este ca acea scrisoare să fi parvenit în termenul legal la grefa tribunalului și să se constate că ea emană dela partea condamnată. De aceea, această soluție a fost admisă și de Curtea din Agen. Vezi Sirey, 86. 2. 16. (N. R.).

Recurent Ștefan Vasilescu prin d-l avocat Gh. Chiriac.
Ministerul public prin d-l Procuror Fr. Papp.

Autoritatea lucrului judecat. — Materie penală. — Mijloc de apărare invocat direct în casație. — Admisibilitate.

2. De și inculpatul, care ceruse la instanța de fond amânarea procesului spre a dovedi cu un alt dosar existența autorității lucrului judecat, nu a mai insistat la înfățișarea ulterioară asupra autorității lucrului judecat, totuși el poate invoca și înaintea Curții de Casație acest mijloc de apărare, de oarece societatea nu are niciun interes ca un individ să fie condamnat de două ori pentru unul și acelaș fapt. (Cas. II, decizia penală No. 2640 din 28 Octombrie 1915, prin care s'a respins recursul făcut contra sentinței No. 1799/915 a tribunalului Dâmbovița s. II).

CASAȚIE S. III

Recurent Ministerul de finanțe prin d-l avocat G. Stoicescu
Intimat Dancu Darpeș prin d-l avocat Aurel Ștefănescu.

Legea fondului comunal. — Contravenție. — Fapt care constituie o infracțiune la două legi deosebite. — Achitare de faptul de contravenție la legea bănturilor spirtoase. — Dacă se poate invoca autoritatea lucrului judecat.

Contravenția prevăzută și pedepsită de legea fondului comunal (în speță, că a vândut țuică fără a fi plătit taxa fondului comunal), având un obiect cu totul altul decât contravenția la legea licențelor, urmează că nu poate fi invocată ca autoritate de lucru judecat o hotărâre prin care contravenientul a fost achitat de faptul prevăzut de legea fondului comunal, atunci când aceeași persoană este pusă în contravenție pentru faptul prevăzut de legea licențelor, deoarece nu există identitate de cauză și de obiect, chiar dacă faptul care dă naștere la ambele contravenții ar fi unul și acelaș fapt, de carece prin acelaș fapt s'au căleat dispozițiuni diferite din două legi deosebite, care prevăd sancțiuni deosebite, din acele infracțiuni. (Cas. s. III, decizia 497 din 9 Oct. 1915, prin care s'a casat sentința trib. Mehedinți s. I, No. 355/914).